

16.3.2026

Vaaranlampien pumppuvoimalahanke (Kemijärvi) ja voimajohto (Kemijärvi, Rovaniemi) Yleisötilaisuus, YVA-ohjelmavaihe

Aika	keskiviikko 11.3.2026 klo 17.00–19.30
Paikka	Hotelli Suomutunturin tilausravintola Takka (Kotakuja 1, 98720 Suomutunturi) ja Teams (hybriditilaisuus)
Puheenjohtaja	Olli-Pekka Vieltojärvi, Lupa- ja valvontavirasto
Sihteeri	Henna Punkkinen, Sitowise Oy
Esittäjät ja järjestäjät	Olli-Pekka Vieltojärvi, Lupa- ja valvontavirasto Jere Laine, Lupa- ja valvontavirasto Karri Huusko, Suomen Voima Oy Pekka Saijonmaa, Suomen Voima Oy Eerika Tapio, Sitowise Oy Jurkka Pöntys, Sitowise Oy Simo Tammela, Sitowise Oy Pauliina Wäli, Sitowise Oy Pasi Hautalahti, Sitowise Oy Henna Punkkinen, Sitowise Oy (etänä) Risto Haverinen, Sitowise Oy (etänä)
Osallistujat	Yleisöä paikan päällä 38 henkilöä (+järjestäjät) Teamsin kautta osallistuneita enimmillään 22 henkilöä (+järjestäjät)

1 Tilaisuuden avaus

Tervetulosanat ennen virallisen tilaisuuden avausta, Hotelli Suomutunturin yrittäjä Kari Tirkkonen.

Yhteysviranomaisen yhteyshenkilö Olli-Pekka Vieltojärvi Lupa- ja valvontavirastosta avasi tilaisuuden, ja toivotti osallistujat tervetulleiksi tilaisuuteen.

Kysymykset ja kommentit esitettiin vasta esitysten jälkeen eri puolelle salia sijoitetuilla kysymyspisteillä. Esitetyt kysymykset kirjataan talteen tilaisuuden muistioon. Puheenjohtaja jakoi muutaman lyhyen kysymysvuoron esitysten lomassa.

2 YVA-menettelyn esittely

Yhteysviranomaisen yhteyshenkilö Jere Laine Lupa- ja valvontavirastosta esitteli ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ja sen vaiheita. Menettelyä sovelletaan hankkeisiin, joilla on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Sen tavoitteena on tunnistaa hankkeiden todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset, ottaa arviointi huomioon suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kaikkien tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. Kyseessä ei ole lupa- eikä päätöksentekomenettely, vaan suunnittelutyön apuväline. YVA-

16.3.2026

menettelyn tulokset on huomioitava mm. hanketta koskevassa lupapäätöksenteossa. Lopullinen ratkaisu siitä ovatko vaikutukset niin merkittäviä, ettei hanketta voida hyväksyä, tapahtuu hankkeesta vastaavan omana päätöksenä, kunnallisessa päätöksenteossa, lupaviranomaisissa tai eri oikeusasteissa.

Hankkeesta vastaava vastaa hankkeen toteuttamisesta. Lupa- ja valvontavirasto toimii yhteysviranomaisena. YVA-konsultti tekee itse selvittämistyön. Kunta, alueen asukkaat, yhdistykset ja muut toimijat antavat oman panoksensa arviointiin erityisesti lausuntojen ja mielipiteiden kautta.

Nyt ollaan YVA-ohjelman kuulemisvaiheessa. Ohjelmaan on mahdollista jättää lausuntoja ja mielipiteitä 2.4. mennessä. Varsinainen vaikutusten arviointi tehdään selostusvaiheessa.

Kysymykset ja kommentit:

- Yleinen keskustelu olisi paljon parempi kuin ryhmiin jakautuminen.
- Miten otetaan maailmalla rakennetut pumppuvoimalat ja maisema huomioon YVA-arvioinnissa? Näistä saatavissa paljon tietoa. Näihin kannattaisi tehdä vertailua.
- Ailangantunturin hankkeeseen jätin palautetta, että miksei olemassa olevaa näyttöä haitallisista ympäristövaikutuksista hyödynnetä. Kansalaisilla on paljon tietoa, ja tuntuu, ettei sitä tietoa kuulla ja yritykset eivät sitä huomioi.
- Onko ulkomailla tehtyjä pumppuvoimalaita ja niiden vaikutuksia lainkaan tutkittu?
- Kaikki olemassa oleva näyttö tulisi hyödyntää kun lähdetään jotain suunnittelemaan.

3 Hankkeesta vastaavan puheenvuoro

Suomen voiman toimitusjohtaja Pekka Saijonmaa esitteli lyhyesti Suomen Voiman yritystoimintaa ja Karri Huusko esitteli Vaaranlampien pumppuvoimalahanketta. Tuotantoalue on Suomen voiman hallinnassa tehdyin varaus- ja esisopimuksin. Vaaranlampien alueelle suunnitellaan noin 10 Mm³ kokoista yläallasta (energiavarasto). Voimalan nimellisteho on enimmillään 100 MW. Suunniteltu mitoitusvirtaama on noin 111 m³/s.

YVA:n tarkastelussa on kolme vaihtoehtoista kalliotunnelinlinjausta Kemijärveen. Hankkeen verkkoliityntä toteutetaan 110 kV voimajohdolla. Sähkönsiirron liityntäpisteinä on joko Pirttikosken tai Seitakorvan sähköasema. Tarkoituksena on pääosin hyödyntää olemassa olevaa johtokäytävää. YVA-menettelyn arvioitu valmistumisajankohta on vuonna 2027, kaavaehdotus tehdään YVA:n jälkeen. Vesi- ja rakentamisluvitus tehdään v. 2027–2029.

Hankkeella on keskieuropalainen tekninen konsultti, jolla on laaja kokemus pumppuvoimalaitoksista.

Kysymykset ja kommentit:

- Kun kävitte Itävallassa, millaisia kokemuksia sieltä saatiin?
- Onko tarkoitus toteuttaa yhteisvaikutusten arviointia toisten hanketoimijoiden kanssa?

16.3.2026

- Kuinka suureen pinta-alaan tässä kajotaan?
- Mihin käytetään tunnelien louhinnasta tulevat maat?
- Mikä tulee olemaan lammen korkotaso?

4 Vaaranlampien pumppuvoimalahankkeen esittely ja aikataulu

YVA-projektipäällikkö Eerika Tapio Sitowisesta esitteli Vaaranlampien hankkeen ja sen YVA-ohjelman sisältöä. Vaaranlampien hanke on noin viisi kertaa pienempi kuin Askanaavan tai Ailangantunturin hankkeet. Vaaranlampien tuotantoalueelle sijoitetaan yläallas patorakenteineen, vedensiirtotunneli, yhteys- ja evakuointitunneli, huoltotunneleja, maanalainen voimalaitos, huoltotiestö, ruopatus aineksen läjitysalue, muuntamo ja osa voimajohdosta. Tapio esitteli YVA-menettelyn tavoiteaikataulun sekä hankkeessa toteutettavan vuorovaikutuksen.

Tapio kävi läpi myös hankkeen YVA-ohjelmavaiheessa todennäköisesti merkittävimmiksi ympäristövaikutuksiksi ennakoitua vaikutustyyppiä ja muut hankkeessa arvioitavat vaikutustyyppiä. YVA-ohjelmavaiheessa merkittävimpiä vaikutuksia arvioidaan muodostuvan seuraavien vaikutustyyppien osalta: vaikutukset pintavesiin, vaikutukset kalastoon ja kalastukseen, vaikutukset maa- ja kallioperään, vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin, vaikutukset poronhoitoon, sosiaaliset vaikutukset, ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Ympäristövaikutukset arvioidaan hankkeen seuraavassa, eli YVA-selostusvaiheessa. Arvioinnissa tullaan keskittymään merkittäviin vaikutuksiin. Parhaimmillaan YVA-menettely tukee teknistä suunnittelua.

Tapio kävi läpi hankkeessa toteutettavat selvitykset ja tarkemmin Vaaranlampien ja Kapustan hankkeissa toteutettavaa aluetalousselvitystä.

Projektinjohtaja, kaavoittaja, Jurkka Pöntys kävi läpi hankkeen kaavoitusta ja esitteli osayleiskaavaluonnosta. Osayleiskaavaluonnos oli nähtävillä vuoden vaiheessa. Osayleiskaavaehdotuksessa tulee olemaan vain yksi vaihtoehto.

Kysymykset ja kommentit:

- Kysyttiin asukaskyselyn toteuttamistapaa.
- Eikö myös mökkiläisten kanssa olisi voitu neuvotella samaan aikaan kuin Hirvasniemen paliskunnan kanssa? Hirvasniemen paliskuntaa ei nyt ole täällä, ehkä ei meitäkään olisi, jos meitäkin olisi kontaktoitu.
- Pohjavedet puuttuvat kokonaan merkittävistä vaikutuksista.
- Mikä on merkittävän vaikutuksen raja? Ei haluta, yhtään huononnuksia nykyiseen. Tämän takia vastustamme voimaloita henkeen ja vereen. Järvi on meidän ydintämme, olemme siellä koko ajan. Emme halua sitä tai maisemiamme tuhottavan.
- Jos hanke saa luvan, sen toteutusaika on 3–5 vuotta, ja tässä välissä muut hankkeet ehtivät saada luvan. Tällöin tulevat kaikkien kolmen hankkeen yhteisvaikutukset. Kuka

16.3.2026

joutuu muuraamaan tunnelin suun kiinni, jos järvi alkaa tuhoutua? Kun ei tehdä tätä yhteistä yhteisvaikutusten arviointia.

- Miten ala-allasalue on osoitettu kaavassa, esim. ruoppaukset?
- Meillä on säännöstelty vesi ja alaraja on 7 metriä. Mistä otetaan vesi yläaltaaseen kun Kemijärven pinta on alimmillaan? Ei ilmene kaavasta, kuinka paljon se vaatii ruoppausta järveen.
- Esitettiin kaunis kuva yhdistetystä Vaaranlammesta, mutta mitään kuvaa ei ollut järven puolelta silloin kun sinne on rakennettu ruoppaukset ja kaikki. On rajun näköistä kun siellä vesi vaihtelee, on pengerrykset ja pitkät ruopatut syvennykset, että vettä voidaan laskea.
- Millaisia turvallisuuskysymyksiä ala-altaaseen liittyy?
- Miten syvät ruoppaukset tunnelin päähän tulee?
- Onko vettä enää ympärillä, onko loppualue kuivana? Ympäristö saattaa olla ihan mutikona.
- Todennäköisyys ettei voida käyttää enää tähän aikaan vuodesta, ei ole vettä. Täytyy näkyä rannassa jollain lailla.
- Tuleeko vaikutusten arvioinnissa käyttörajoituksia tietyille ajalle maaliskuulle?
- Kemijoki Oy:n hankesuunnitelmassa purkuputken suuntaa on jouduttu muuttamaan Lehtolansalmen sillan patoavan vaikutuksen vuoksi, toivottavasti otatte tekin tämän huomioon.
- Maalaisjärjellä ymmärtää, että kyseessä arvailuja ja ennakointia, mutta riskit on suuret. Mitään varmaa tietoa ei ole.
- Kantaako kukaan vastuuta jos kaikki menee pieleen?
- Eikö ole yksi kriteeri, ettei veden laatua saa huonontaa hyvästä tyydyttävään? Mikä tahansa ratkaisu tekee tämän.
- On jo muutenkin huono laatu ja vielä voi huonontaa, mikä on aivan törkeää ja meidän aliarviointia ja väheksymistä, että meitä ei kuunnella.
- Rakennetaanko pumppuvoimaloita nykyään vielä paljon ulkomaisiin kohteisiin? Varmaan sopivat alppiympäristöihin.
- Ovat suljettuja laitoksia suuri osa, ei voi verrata tähän.
- On etelässäkin järviä, miksi te tänne haluatte rakentaa?

16.3.2026

5 Asiantuntijapisteillä esitetyt kysymykset

LVV:n kysymykset lisätään myöhemmin

- Voimajohtolinjauksesta tarkentavia kysymyksiä
- Miten asukaskyselyssä huomioidaan vapaa-ajan asukkaat entä sähkönsiirron läheisyyden asukkaat?
- Missä sijaitsee lähin pohjavesialue ja vedenottamo?
- Miten arviointimenettelyssä määritellään mikä on vähäistä – mikä merkittävää?
- Mihin ruopattava aines läjitetään, miten läjitysalue tutkitaan?
- Kysymys sedimenttinäytteiden ottoalueesta
- YVA menettelyn vaiheet; YVA-ohjelman vs. YVA-selostuksen sisältö
- YVA-ohjelma ei sisällä tuloksia eikä arviointeja
- Keskustelua sosiaalisesta hyväksyttävyydestä hankkeille
- Miten vaikutuksia voidaan välttää tällaisessa hankkeessa?
- Kysymys lieventämiskeinoista sekä epävarmuuksista arvioinnissa
- Eri vaikutustyyppien erilaiset vaikutusvyöhykkeet ja niiden arviointi
- Kysymys vedenlaadusta ja sen heikentämisestä suhteessa EU:n vesipuitedirektiiviin
- Keskustelua toisista pumppuvoimalahankkeista ja niiden menettelyistä sekä selvityksistä
- Mitä selvityksiä luonnon osalta on tehty ja milloin?
- Onko Ahvenojan uoma selvitetty tuotantoalueen alapuolelta? Entä kaloja?
- Johdetaanko Ahvenojan uomaan enää lainkaan hankkeen toteutuessa vettä, kuivuuko se täysin alapuolelta?
- Keskustelua hakkuista ja ojituksista tuotantoalueella sekä luonnontilaisemmista alueista ja niiden sijoittumisesta.
- Saukon jälkiä on havaittu Haaparannassa pohjoisempana parina aikaisempana vuotena, saukkoja on nähty muualla alueella. Mitä pitää olla, että tieto saukkohavainnoista uskotaan ja huomioidaan? Mihin ilmoitetaan, että tieto saadaan perille?
- Miten majava, onko sillä jotain suojaa? Entä taimen?
- Mistä lammet saavat vetensä? Mitä vettä on, jos ei pohjavettä - on kirkasta ja pulppuaa pohjasta?

16.3.2026

- Mitä Vaaranlampien kaloille tapahtuu hankkeen myötä?
- Kotkista on useita havaintoja järveltä. Onko tällä alueella niistä tietoa ja onko selvitetty?
- Toisen hankkeen kohdalla omat biologit löysivät lajeja, joita luontoselvityksissä ei ollut löydetty. Voiko niin käydä tässä hankkeessa?
- Keskustelua luontoselvitysten kohdentamisesta.
- Hankealueen edustalla on Jatulinsaari, jossa on muinaismuistopaikka, onko sitä huomioitu?
- Pohdittu hankkeen vaikutuksia jäätilanteeseen talvella (erityisesti Räisälän jäätiehen ja mökeille kulkemiseen)
- Lehtosalmen sillan padottava vaikutus ja sillan alueen sulapaikan leviäminen?
- Ritasalmen/Kivisalmen sulapaikat, lisääntyykö sula aika?
- Kulku saarien mökille vaikeutuu/talvella estyy?
- Kalojen voimalaitokseen joutumisen estäminen
- Kuka vastaa rantojen syöpymisestä?
- Vaikutukset Räisälän jäätiehen/muuhun jäätilanteeseen (jäätie/lossi välillä joidenkin viikkojen katkos nykytilassa)
- Yhteisvaikutukset arvioitava
- Vaaranlampien vaikutus koko järven pinnankorkeuteen ei relevantti arvioitavaksi (Lehtosalmen padottava vaikutus)
- Lehtosalmen kuhan rauhoitusalue/kutupaikat, rauhoitus voimassa 20??
- Kuhakanta on levinnyt Lehtosalmelta Askan/Kiviselälle. Vaikutukset kuhaan.
- Onko laskupuron tammukka selvitetty? Vaikutukset mahdolliselle tammukalle?
- Vaikuttaako tunnelin injektointi ja ruiskubetonointi ympäröivään luontoon ja pohjavesiin?
- Irtoaako sementtiainesta tunnelista käytön aikana?
- Voiko louheeseen jäädä räjähdäainejäämiä ja miten ne huomioidaan?
- Onko riskiä, että dumppereista, jumboista ja muusta kalustosta valuu öljyä ympäristöön rakentamisen aikana?
- Miten mahdolliset öljyvahingot estetään, havaitaan ja miten vuodot kerätään rakentamisen aikana?

16.3.2026

- Huononeeko Vaaranlampien veden laatu, jos vettä pumpataan edestakaisin Kemijärven ja Vaaranlampien välillä?
- Voiko vedenkorkeuden vaihtelu estää Kemijärven jäätyksen ja siten lisätä sumun muodostumista alueelle?
- Voiko vedenkorkeuden vaihtelu tai pumppaus vaikuttaa vastarannan rengaskaivoihin, porakaivoihin tai Kemijärven kaupungin vedenottamoon? Kohteet siis järven eri puolella.
- Jos kaikki neljä pumppuvoimalaitosta toteutuvat ja ottavat sekä laskevat vettä samanaikaisesti, voiko Kemijärven pohjasedimentti lähteä liikkeelle nopeiden vedenkorkeuden muutosten takia?
- Onko mahdollista porrastaa vedenottoa ja vedenpinnan laskua vaikutusten vähentämiseksi, jos kaikki neljä pumppuvoimalaitosta toteutuu tai useampi niistä?
- Kuinka laajalle alueelle vedenotto vaikuttaa?
- Vaikuttaako vedenotto ja purku jäiden muodostumiseen?
- Mikä vaikutus vedenotolla / purkamisella on nykyiseen moottorikelkkareittiin, joka sijaitsee otto- / purkualueen lähistöllä (pohjoinen linja)
- Kuinka pitkältä matkalta Kemijärven pohjaa ruopataan rannan suunnalta vedenottotunnelin päästä?
- Ulottuuko ruoppaus karttaan merkittyyn syvänteeseen (pohjoiset linjaukset) veden saannin varmistamiseksi kuivina kausina?
- Miten vedenotto ja veden purku vaikuttavat matalikkoihin, harjanteisiin ja syvänteisiin (veden virtauksen nopeat muutokset)?
- Voivatko Kemijärven pohjasedimentit lähteä liikkeelle ruoppauksen tai vedenoton seurauksena?
- Missä on lähin pohjavesialue?
- Kuka on määrittänyt pohjavesialueet?
- Kuinka suunnittelualueen pohjavesi eroaa varsinaisesta pohjavesialueesta?
- Onko hankealueen ulkopuolella sijaitsevia mökkiläisiä kuultu? Kuinka heitä mahd. tarkoitus kuulla?
- Miten Kemijärven säännöstely huomioidaan, etenkin matala vesi? Riittääkö vettä pumpulle?
- Asukaskysely myös ei-paikkakuntalaisille mökkiläisille?
- Miten kaupungin periaatepäätös vaikuttaa hankkeeseen? Käykö yhtiö neuvotteluja kaupungin kanssa?

16.3.2026

- Pumppuvoimalan vaikutus matkailuun?
- Onko mietitty mahdollisuutta suljettuun kiertoon tässä kohteessa (alapäässä rajattu), onko etsitty suljettuun kiertoon soveltuvia kohteita muuten?

6 Teamsissa esitetyt kysymykset

- Miten etänä olevien kysymykset huomioidaan?
- Ei palautteet, vaan kysymykset. Voisiko Teams-osallistujille tarjota oman keskusteluryhmänsä?
- Onko toteuttava yhtiö Suomen Voima Oy vai perustetaanko pvl:n toimintaan Suomen Voiman 100 % omistama tytäryhtiö?
- Keskustelutilaisuus pitäisi olla kaikille osallistujille tasapuolinen. Etäosallistujia on paljon, eikä heidän äänensä tule nyt kuuluviin. Tiedostan palautteen antamisen mahdollisuuden erikseen, mutta tässä tilaisuudessa tulee voida esittää kysymyksiä ja saada niihin vastauksia.
- YVA:n yksi vaihtoehto on myös VE0. Tutkitteko myös edut kun/jos hanketta ei toteuteta? esim. matkailun kehityksen mahdollisuudet, tällä Maakuntakaavassa esitetystä mv merkinnän alueella?
- Vaikutukset virkistykseen (ladut, kesäreitit), kulttuuriympäristöön (Räisälän ma-alue) ja elinkeinoin (esim. Suomen matkailualue) erikseen omana arviointinaan. Toivottavasti näitä ei niputeta sosiaalsiin vaikutuksiin.
- Alue on kokonaisuudessaan Maakuntakaavassa ohjeistetulle mv alueelle eli matkailun ja virkistyskäytön vetovoima- ja kehittämialueelle. Ettekö huomioi tätä merkintään?
- Tehdäänkö vaikutusten arvioinnissa missä vesikorossa laitoksen toiminta on mahdollista? Missä vesikorossa vaikutukset muuttuvat merkittävästi? eli esim piilopadon koron alapuolisessa vesi korossa? Kun vesi alue laajenee piilopadon yläpuoliseksi vesistö laajuuteen haitat pienenee merkittävästi.
- Miten altaiden ja niiden ympärillä olevien teiden virkistyskäyttö? Voiko edun altaassa kalastaa/uida?
- Olipa köykänen ja täysin puutteellinen esitys linjoilla oleville! Aiheuttaa kritiikkiä järjestäjälle eli LVV:lle koska tämäkin laitoksen vaikutus koskee koko Kemijärveä! Paikka valinta todella huono!
- Kutsussa ei tainnut olla mainintaa että keskustelutilaisuuteen ei voi osallistua etänä?

7 Tilaisuuden päättäminen

Tilaisuuden Teams-osuus päätettiin klo 18.15 ja läsnäolo-osuus klo 19.30.

